

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 7. ANULU XIV.

Telegraful ese de doue ori pe sepm
mană : joia și Duminică. — Prenume-
ratuine se face in Sabiu la speditura
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'a prin scisorii francate, adresate
catra speditura. Pretiul prenumeratu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciale din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. și Gheri straine pe unu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 23 Ian. [4 Febr.] 1866.

Intrarea Majestătilor Imperatului și Imperatesei in Bud'a-Pest'a

in 29/17 Ianuariu 1866.

Capitala Ungariei astazi iarasi straluce de splendore serbatorescă.

Ori incatrău privesce omulu, ori incatrău clipesce cu ochii, in
tote pările intalnesce espressiunea bucuriei, omagiu si a viei alipiri. Fia care cale, fia-care casa exprima din esteriorul loru so-
sirea cea cu doru acceptata a parehei majestatice in capitala ungur-
esca. Din castelul Budei inca dela 9 ore vestira bubuiturile tunurilor, ca Majestătile Sele se afla in Ungaria. Semnalul acesta au fostu de ajunsu, că sa se adune multime mare pe căli. Pre la
12 ore calea vatiului, piati'a podului de lantii si impregiurul cur-
tiei drumului de feru, erau pline de multime, asiá incătu cei ce avea-
sa sustina ordinea o uteau face acésta numai cu greu necasu.

La 2 ore si 15 min. dupa amédi au inceputu a se lăsi scirea,
„ca preste unu patrariu de óra voru si aici.“

Acum au inceputu asiediarea in ordine. In curtea drumului de feru de partea dréptă se asiediara femeile si de partea stânga barbatii; in mijlocul locului celui liberu pe unde avea sa vina Majestătile Sele s'a postatu deputatiunea magistratelor cetătilor sorori, sub conducerea Primarilor.

Inaintea femeilor se asiediara 12 fetitie, in fruntea căroru se afla alt'a cu unu buchetu prea frumosu de flori in mâna. Celelalte purtau corsitie cu flori. La pórta dela curtea drumului de feru erá o forma de baldachinu de metasa veneta chindisita cu unu feliu de fluturasi argintii. Désupr'a intratei se radicá o coróna mare impregiurul cărei fluturasu flamuri natiunale (unguresci), negre galbene si de colorile bavareze. Mai multi corifei bisericesci si lumesci in vestimente de gala, intre carii si Deák se asiediara intre multimea acceptatore.

Sosindu Majestătile Sele s'a datu josu intre eljenurile cele mai sgomotose. Florile sburau de tote pările la picioarele Majestătilor, iara destinatulu buchetu lu primi prégratosu Domnitorea majestatica.

Dupa ce au mai incetatu sgomotulu salută Primariulu pestanu, Leopoldu Rottenbiller cu urmatorele cuvinte:

„Pepturile nóstre inca suntu pline de acelu simtiemntu feritoriu, produsu de dilele de bucuria dela cercetarea preainalta regesca, — si eca! nemarginit'a gratia a Maiest. Vóstre imperatesci si apost. regesci se respandesc de nou asupr'a locuitorilor din cetătilor sorori si asupr'a intregei natiuni magiare, astadi, candu ea in decursu numai de putine luni are estraordinarea si préinalta fericire de a salutá a treia óra, fatia la fatia, sacra persona a Maiestatei Vóstre imp. apost. reg. si candu ea totdeodata si vede implinita acea dorintia de a-si manifesta Monarchei celei atâtu pri virtuti cătu si prin frumusete stralucitoare, preainaltei nóstre Dómne si Regine, pré umilitulu omagiu si prea adenc'a veneratiune.

„Nu aflamu cuvinte, cari aru fi in stare, de a esprime deplin'a mesura a adunsei nóstre multiamite si recunoscintie cu care de-
torimul Majestătilor Vóstre pentru preagratiós'a inclinare. De a-
ceea noi nu vomu intardia a constata prin sapte, ca noi nu amu
fostu nedemni de increderea pré inalta nōue aratata, si de a con-
servá increderea acésta, că pre unu tesauru prea pretiosu, ne vomu
tiené de problem'a cea mai santa.

„Asiá dara noi salutámu pre Majestătile Vóstre cu o bucuria,
care provine din adunculu animei, adaugendu, că o debila expres-
siune a précredincioselor nóstre simtieminte, dorint'a rugătoare, că
celu atotu puternicu sa incoroneze cu binecuvantarea sea tendin-
tie Maiest. Vóstre, care tîntescu la fericirea poporelor Vóstre, că
sa sustina pretiós'a vietia a Maiest. Vóstre ces. reg. apost. a pré-
gratosului nostru Domnu si rege, fericitorulu natiunei magiare,
a préinaltei nóstre Dómne si Regine, a angerului paditoriu a na-
tiunei nóstre aici pre pamantu — in cea mai deplina sanatate : si
sa dea (celu-atotu puternicu), că legatur'a intre tronu si natiune —
care s'a facutu si mai intima prin sympathiele sele si prin inclina-
rea cea gratiós'a, de care prea sublim'a Dómna atesta prin insusirea
cea de admirat grăbnica a limbei patriei nóstre — sa fia asiá de
durătoru si asiá de tare, incătu nici o putere a tempului, a refe-

rintielor său a evenimentelor sa nu o pôta strică său slabí vreodata. Sa trăiesca Maiest. Sea gratiosulu nostra Domnu, sa trăiesca Maiest. Sea adorat'a nostra Dómna!“

La acestea s'a induratu a respondre Maiestatea Sea urmatorele :

„Spre a imprimi dorint'a generala a tierei, amu venit u Imperatés'a in mijlocul Vostru, ca sa fia si dens'a marfora si sa participe de acea sincera alipire, de carea m'am convinsu din partea credinciosei populatiuni a cetătiei Pest'a cu fia-care ocasiune. Impartasiti comitatorilor Vostri salutarea mea intimă.“

Dupa necurmandele eljenuri rostii si primariulu Budei unu cuvent de intelelesulu celor dintai. La care inca responde Maiestatea Sea in urmatorele :

„Dovedile cele sincere de iubire, cu care m'au intempiat u populatiunea cea credincioasa a cetătiei Bud'a la ocasiunea petrecerei mele din urma aci, me convingu pre deplinu de sinceritatea simtiemintelor esprimate. Primescu cu bucuria dimpreuna cu Imperatés'a salutarea Vóstra si ve salutámu si Noi din adunculu sufleturui Nostru.“

Acum pâstra Majestătile Sele petrecutu de imnulu poporului executat u de capela militara a regim. de pedestre Hoch u. Deutschmeister, (care asteptă dupa datina, dimpreuna cu compania de onore si cu stegu cu generalitatea in frunte) si intre aclamările cele pline de entuziasmu si trecu pre sub baldachinu, se suira in o careta deschisa cu patru si precedate de banderii se indreptara prin calea vatiului, Marocanilor si a scădelor si preste podulu de lantii către Bud'a. Tinerimea scolastică, triburile (zechurile) si alte diverse corporatiuni formau spaliere.

In castelul Budei fura salutate Majestătile de o reprezentatiune strălucita a nobilimei si de deputatiunea casei deputatilor dieiali cu primele Ungariei in frunte. Fetitie imbracate in vestimente albe asternura flori in calea Imperatesei. Dupa ce au intrat Majestătile in sale resună de nou eljenurile din mii de pepturi!

Sér'a la 6 ore se si incepă iluminatiunea cea grandiosa, cu deosebire in fruntea Dunărei.

La 7 1/2 ore sér'a făcu Maiestatea Sea Imperatulu singuru, o preumblare in trasura printre masele cele mari ale multimei, siindu petrecutu preste totu loculu de eljenuri entusiastice. Maiestatea Sea Imperatés'a din cauza fatigii de drumu nu luă parte la aceasta preumblare.

Imperatulu era la sosire imbracatu in uniforma unguresca de generalu de cavaleria si Imperatés'a cu unu bekes negru de catifea imbrodatu cu zobel si palarie unguresca negra si simpla iara de catifea. Multimea care petreceea pre Majestătile Sele pâna la castelul se computa la 150 mii.

Mai adaugemu si aceea ca la plecarea Majestătilor Sele din Vienn'a erau la curtea drumului de feru : Archiducii Inaltei Case domnitore, M. duce de Toscana, Ducele de Modena, ducele de Württemberg, principale de Holstein-Glücksburg, ministrii, locuitorii, generalulu comandante Leo Thun si alte personé inalte. Acolo era postata si o compania de onore cu stegu si musica din Regimentulu de pedestre conte Ielacic.

Revista diuaristica.

„W. Abendpost“ vorbesce despre calatori'a Majestătilor Sele in modulu urmatoriu : „Majestătile sele Imperatulu si Imperatés'a au parasit astazi Vienn'a, pentru că sa se duca in capitala regatului Ungariei. Maiestatea Sea au implitu promisiunea Sea de principie, cu carea Preainaltu. Acelasi fericit populatiunea cea plina de bucuria a Ungariei cu putine septembrii inainte, si asiá au corespunsu pieilor rugări, ce de atunci incóce aflare espressiune din gura eloquentă, la pôlele tronului imperatescă.

Acestu semnu nou de préinalta gratia nu pôte decâtua sa fia intempiat in Ungaria de cele mai vesele si aduncu miscatore simtieminte de multiamire. De a treia óra salută tiér'a in asiá scurtu tempu pre Monarchu in mijloculu ei. Tiér'a pôte cu mandria areta de astadata la vesu'ta sublimi Dómne, Preainaltu Carea

au incoronat prin fapta cuventului gratosu, ca bunastarea Ungariei au fostu pururea obiectulu de care s'a ocupat totudéună in unu modu forte viu. Poporul Ungariei va trebui sa privă calatori'a Majest. Se că unu actu de gratia personala, care e toqm'a efusulu sympathiei si pimnulu (zalogulu) increderei ce o aduce Monarchulu tinutei celei supuse cu credintia si leale a Ungariei.

Insa mai ca nu e lipsa de a aminti, ca cu atât'a, insemnatarea caletoriei nu e desecata. Déca se și poate privi caletori'a acést'a, in rendulu celu dintâi, de o dovăda, ca sperantile suntu tari si neclatite despre aceea, ca poporul ungurescu va participa la opulu celu mare si comunu de statu alu patriei nostre: ea si impune totdeauna de nou, obligaminte seriouse si de urmări ponderose. In sielesu inaltu si nobilu pote că sa fia o adomnitu pentru Ungaria, de a plăti detori'a, ce natiunea au luatu asuprasi, de a fi dreptata fatia cu pretensiuni, ce cuventul de tronu le cere atâtua dela simtiulu de ecuitate, cătu si dela intelepciunea ei politica. Pâna in momentele de fatia Ungaria au primitu din gratia personala a Imperatului mai multu decât au fostu in stare de a reda; onoreaza numelni poporului ei o oblega a intempiu increderea regelui si din partesi cu incredere deplina si intréga, cu adeverat'a credintia de supusu.

De siguru ca nu au fostu lipsa de amintirea la acést'a. Consecutiu'a acést'a e asi de naturala si de nemijlocita incătu nu se poate, că sa fia scapatu din vederea simtiului celu lealu alu populatiunei Ungariei. Déca amu pronuncat'o noi aicea, acést'a s'a făcutu numai pentru aceea, pentru ajuta la justificarea sperantilor, ce le incopciama noi si de astadata de caletori'a Imperatului.

Determinatiunea sublima a Maiestătiei Sele Imperatului de a ajută cu Preainalt'a Sea conlucrare la complanarea terenului, pe carele sa se radice edifici in vietie nôstre constitutiunale, — de a complană neintelegerile, de a restaura increderea reciproca intre popore, suntu garantia cea mai sigura, ca opulu va succede. De aru stă nisuintie acestei intr'ajutoriu adeverat'a virtute cetătienea, pentru că incercările de a ajunge la tinte nechiar, sa dea locu in tota monachi'a activitătiei celei mesurate si consciintiose. Candu e vorba de a duce ce-va la indeplinire atunci se vede, ca si celu mai mare de pre acestu pamantu, inca e atârnatoriu, libertatea si inaltimea fiintei lui se arata in aceea ce au voit. Responsabilitatea cade a supra poporilor Austriei."

Dela diet'a Ungariei.

Pest'a 28 Ianuariu.

(Cor. orig.)

III.

○ Decându nu v'amai mai scrisu despre afacerile dietei nostre, nu s'a intemplatu nimic'a interesantu. Camer'a neintreruplu s'a ocupat pâna astadi cu verificarea deputatilor, despre care amu sa insemnui numai atât'a, ca pecandu in alte tieri constitutiunale camer'a legislativa la verificare e adencu petrunsa de simtiulu dreptătiei: la noi dreptatea jocă unu rol secundariu, si amu puté dice, ca referintiele amicabile e punctul de plecare la cea mai mare parte a deputatilor. Cu exemple amu poté servi, dar aceste, avendu unu interesu de totu neinsemnatu pentru noi, le lasâmu la o parte.

Români se verificara toti, cu exceptiunea Dului Pap Simon, ex-preotu român si mare filo-magiar din Comitatulu Marmatiei, care dobori pre D. Gavril Mihályi Consil. la Locutienten'a Ungariei prin terorisarea si alungarea partidei contrarie dela loculu alegerei; pentru aceea s'a ordenatul investigare in contr'a lui.

Ablegatii nostri din Comitatulu Aradului, pe lângă tote uneltilor si plansorile partidei magiare de acolo, se verificara toti (5 insi) poté numai pentru a ablegatii magari au fostu petrunsi de adeverulu, ca Româniloru li s'a făcutu mare nedreptate prin unele Comitate române, deorece, afara de Zarandu, dôra pretotindenea fura terorizati, batuti séu alungati.

In siedint'a de astadi se finira verificările, si la propunerea lui Deák (séu mai bine pe romanesce: Deacu) s'a alesu o comisiune de 30 membri, carii voru propune camerei proiectul de adresa la cuventul de tronu alu Maiestătii Sele, si ca proiectu se va aduce spre desbatere publica inaintea casei.

Atuncea si numai atuncea vomu vedé: cum se voru grupă partidele, si ce directiune va luă sia-carea. Atuncea se voru atinge tote interesele si pretensiunile Ungariei din deosebite puncturi de vedere, precum si referintiele Ungariei fatia cu Ardealului, cu Croati'a si Slavoni'a, dar mai alesu fatia cu guvernulu, cu provinciele ereditarie din colo de Lait'a, in privint'a cauzelor comune precum suntu d. e. militi'a, bugetulu, comerciulu, representarea imperatiei la curtile straine etc.

Desbaterile de siguru voru si forte interesante, caci si obiectele acelor a suntu interesante, si atâtua de momentose, incătu am

poté dice cu totu dreptulu, ca diet'a de acum'a va forma epoca in istoria si in constitutiunea Ungariei.

Aicea ómenii suntu in speranti'a cea mai buna, si credu a poté incheia o impacare onesta din tote părțile, cu atâtua mai vertosu, caci Maiestatea Sea si arata o sympathia viua pentru regatulu Ungariei. Dar totusi nu se prea imbucura de rescriptul tramsu la diet'a Ardealului, caci "amanarea dietei Ardealului" pâna la ordinarea referinfelor Ungariei fatia cu causele comune ale imprejurilor le casjuna multa bâtaia de capu, si déca lipsia reserv'a acést'a: acelu rescript producea o serbatore estraordinaria, si o bucuria entuziasistica in tota Ungaria. Vomu vedé insa mai tardiu pâna unde va duce politic'a cea innalta de astadi a fratiilor nostri.

Intr'aceste amu sa ve comunici o veste mai imbucuratore, ce ne atinge pre noi mai aproape.

Ablegatii români, la numeru 22 forméza astadi unu corpu, unindu-se toti in principiu spre eluptarea drepturilor natiunale pe bas'a egalei indreptătiri; intre densii dar esista astadi o solidaritate neasceptata in ast'a privintia, si "Concordia", a cărei proprietariu asemenea e ablegatu, si in absenti'a Dului Redactoru, figuréza si că Redactoru, e informatu forte reu, eandu nu asta solidaritatea dorita intre Romani.

Densii se si constituira in septembra trecuta, alegandu de presedinte pre Il. Sea D. Antoniu Mocioni, ear de notariu pre D. Dr. Aureliu Maniu. Pâna acum'a s'a statoritu numai scopulu acestei insotire, adeca, precum mai amintirâu: eluptarea drepturilor natiunale pe bas'a egalei indreptătiri cu celealte natiuni, respectandu intregitatea teritoriala a Ungariei. — Candu va fi vorba despre detaiarea cestiunei nationalitătilor: voru fi invitati la conferintele acestei si deputatii serbi, cu cari ai nostri pâna acum'a suntu in co-intellegerea cea mai buna si voru apera din tote puterile solidarimente cau'a nationalitătilor cu atâtua mai vertosu, caci nemagarii fără drepturi natiunale nu potu gusta nici o libertate constitutiunala.

(P. S.) Il. Sea D. Emanuil Gozsdu, pelânga lôta opintirea parti dei magiare la a dou'a alegere su alesu de deputatu in Cemit. Bihariei cu o majoritate mai bine de 450 voturi.

IV.

Pest'a 29 Ianuariu 1866.

— Maiestatea Sea si regele si regin'a Ungariei sosira astadi dupa amedi la 2 1/2 ora in Pest'a cu o suita grandiosa. Tote stratele suntu inrumsetiate cu stéguri, tapete, flori, etc. O multime grandiosa inundă tote stradele de frunte. Entusiasmulu e mare. Sér'a iluminatiune pompósa. Cătu voru petrece Maiestătile Sele in Pest'a, inca nu se scia. In 7 a lunei cur. se voru infatiasi la balulu burgherilor in reduta.

Protocolu XII.

In anulu 1865. 28 Nov. 9 Dec. s'a tinutu siedint'a directiunale a Asociatiunei rom. Aradane, sub presedint'a ordinaria a Spect. D. Sigismundu Popoviciu V. Directoru, in fiint'a de fatia a dd. membri directiunali: Dr. Atanasu Sandor, Ladislau Bogdanu, Manuilu Misicu, Ioann Ratiu, Lazaru Ioanescu, Ioann Berceanu si not. Dionisu Pascutiu.

78. S'a ceditu epistol'a M. on. D. Gavrilu I. Munteanu Directorului gimn. din Brasov si colectante ddo 15 Nov. 1865 in firulu cărei a suntemu incunoscintiati, cumca dintre 18 membri insenmati pe list'a tramsa de aici pentru a sa binevoiesca a incasa restantile dela Stim. Domniele loru, precum anticipatulu pe semestrul ultim alu anului 1865, pâna in 1. Maiu 1866 numai 4 insi avura bunatate a persoane sumele oblegate, strapuse aici prin pre laudatulu colectante in 16 f. v. a. — Dintre cari numai 3 insi, si anume: DDni Iosifu Baracu, Ioann G. Ioann, Ioann Lenger, se dechirau cumca si mai departe voru sa fia membri Asociatiunei cu oferte de cete 2 f. v. a. pe anu; recusandu alti domni din motive deosebite si anume: ca nu li s'aui tramsu statutele Asociatiunei, nici ca s'aui vediutu cu ver un'a ocasiune publicati de membrii Asociatiunei acestei; altii, ca nu sciu sa fia inscrisi de membri. D. Colectante insusi adauge cumca pe lângă tote ca au administrat si de alta data banii de la DD. membri ai Asociatiunei acestei, dar nici macaru respunsu n'aui capetatu despre primirea loru; pentru aceea alaturandu si M. O. D. Sea oblegamentul pâna in finea anului acestui a mai departe nu; totu deodata binevoiesce a propune de fitorulu colectante pre D. I. G. Ioann, negotiatoriu rom. in Brasov.

Determinat u: Banii primiti in 16 f. v. a. suntu predati perceptoratului pelânga cuetantia cuvenit'a. — In cătu pentru observatiunile Domnilor incuviintiati, scrisorea M. P. D. si colectante, va fi cuminecata essactoratului, pentru conferirea-i cu protocolul capitalu: avendu bunetate, despre cele aflate a reporta in siedint'a urmatore mai de curendu.

69. Fiindu propusu cumca D. Ioann P. Deseanu numitulu presedinte in comisiunea revediatore recursurile si testimoniele junilor studinti cari au recursu pentru stipendiu pre anulu escolarul

1865/6 din cause momentoase nepotendu-si implini diregatoria in obiectul acesta, cere a fi dispensata.

Determinat u: D. Ioann P. Deseanu luanda-se in consideratine cuvenita causele impedecatore, e deslegatu de afacerea menita, si cu unanimitate e alesu D. Manuil Misiciu, carui voru si strapuse tota recursurile si adnecsele loru, ca in finta de fatia a Domnilor comembri Dr. Atanasiu Sandor, si Ioann Berceanu, cercandu-le, catu mai curendu se deo informatiunea cuvenita directiunei ca din siedintia urmatore mai de curendu se fia determinat cari junci scolari voru primi stipendiu pe anulu scolaru 1865/6?

80. Au fostu precetitu recursulu lui Ioann Dunc'a juristu in an. II in Oradea-mare ddtlu 9 Dec. c. n. in care se roga pentru stipendiu pe anulu scolaru curinte.

Determinat u: De si au espiratu terminulu preclusu in 30 Octobre c. v. tote celealte recursuri se fia predate comisiiunie menite pentru referire la tempulu seu.

81. S'a ceditu epistol'a M. on. D. Georgiu Vasileviciu parochu in Giul'a si colectante ddtu 4 Decembre, in firului carei a arata cumea in lista tramisa DSele pentru incasarea restantieloru de la Dnii membri, suntu nisce sminte esentiali, se roga pentru rectificare, din ce scopu au strapusu aici un'a lista; totu de odata cere cuita generala ce se asta la DSea despre 28 f. 50 xr. v. a. se fia schimbata cu cuite speciali avendu dupa acea a se pogori la incasarea restantieloru.

Determinat u: Relatiunea acestia a D. colectante va fi cuminicata Domnului perceptoru, ca in catu-va asta de dreptu, cuita generala sa o schimbe cu cuite speciali, pe numele sia-carni membru despre sum'a solvita, ca fiacare se fia convinsu avendu documentu la sine, cumca banii primiti au fostu folositi in scopu destinatu.

82. Domnulu V. Directoru si presiedintele siedintieloru directionale Sigismundu Popoviciu, fiindu alesu de deputatu in cerculu Buteni comit. Aradului, si acum avendu de a pleca la loculu destinatiunei la diet'a tierei in Pest'a, cu cuvinte caldurose si fratiesci si luta diu'a buna dela membrii Directinnci, ca in cercu mai largu sa lucre spre binele patriei si natiunei recomandendu-se iubiri si aducerei aminte fratiesci; totu odata ne uitandu-se de agendele ulterioare ale Directiunei au enunciatu cumca in inticlesulu statutelor Asociatiunei, presidiulu lu va cuprinde pe absen'tia DSele membrulu celu mai vechiu alu Directiunei.

Determinat u: Toti membrii directiunei i urara cale fericita, sanetate si potere deplina, ca cu barball'a-i indatinata se pota conlucra spre binele comunu alu patriei, si deosebi a natiunei romane iubite.

83. S'a amintit cumca totu din scopulu menitu va fi in departatu si D. Florianu Varg'a ecsactorulu, pentru aceea aru si de lipsa a increde interimalu agendele ecsatoratului, altui membru directiunalu.

Determinat u: Candu se va areta lips'a isvorita in absintia ecsactorului directiunea va alege atunci ecsactoru interimalu.

84. Referindu-se din partea perceptorului, cumca membrii Asociatiunei de si provocati prin foile publice nu se grabescu a solvi ratele sale oblegate, si e tema ca nu cumva prin nepasare asemenea Asociatiunea se devina in un'a perplesitate de a nu pute corespunde scopului filantropicu de a persolve stipendiele junioru si altele.

Determinat u: De nou sa se faca un'a publicare mai bine provocare tramtienta la Redactiunea Concordiei pentru publicare rogandu si celealte on. redactiuni a foilor romane de a impartasi provocarea aceea in dñuarele loru.

Autenticatu in Siedint'a directiunala din 1 Ianuariu 1866.
Mirone Romanulu, Dionisiu Pascutiu,
Substit. presied.

Sabiu 22 Ianuariu. Mane se incepu in Institutulu nostru archidiecesanu esamenele semestrali si se voru tiné dupa urmatoarea programa :

Program'a
Essamenelor Sem. I. in institutulu archidiecesanu Pedagogico-Clericale an. Scol. 1865/6 aprobatu de Inspectoratulu supremu scolare.

Inceputulu va fi
Inainte de amedi dela 8 ore : Dupa amedi dela 2 ore :

Domineca 23 Ianuarin: Dupa servitiulu domnedieescu, solemnitate deschiderei essamenelor si Seminariulu archidiecesanu.

Luni 24 : Pastoral'a si Esseg. Gramat. pedag. an. I si an. II.
Cler. an. III.

Marti 25 : Moral'a Cl. an. II. Computulu ped. an. I. si an. II.

Miercuri 26 : Istori. biser. Cl. an. I.

Joi 27 : Drept. Canon. Cl. an. III. Geografi'a si Statistic'a pedag.

Vineri 28 : Retor. biser. Cl. an. II. Religiunea pedag. an. I si II.

Sambata 29 : Dogmat. Cl. an. I.

Dominica 30 : Dupa servitiulu domnedieescu Solemnitatea inchieriei.

Directiunea institutului.

Sabiu 20 Ianuariu. Eri se petrecuta la eternulu repausu remasitile Ascultatoriului de drepturi in an. IV d. Ioann Tiss'a, carele dupa suferintie indelungate si termina vieti a cea plina de spenitanta pentru gelitorii sci parinti, natuine si patria in 17 I. c. Doiosu parinti, on. corpu prof. academicu alu c. r. Acad. de drepturi, unu publicu considerabilu, corulu vocalu gr. or. si capela militara si in fine junimea academică, — parte purtandu facili, parte urmandu scriulai, dedura cea din urma petrecere reposatului. Dupa ce pontificantele P. Prea on. Protopopu si Assesor cons. Ioann Panoviciu, celi rugaciunea de deslegare: rosti P. Parochu si prof. Zacharia Boiu, dupa aceea Stim. prof. academ. d. Dr. Senz si in fine junele de buna sperantie, d. Georgiu Danila Ascultat. de drepturi in anulu alu III, cate unu cuventu funebralu, iara corulu intonà jalmiculu adio din urma. Fiai tieran'a usiora!

Brasovu, in 29 Ian. Astazi la 9 ore se tinu adunarea comunala si districtuala municipală convocata in obiectulu alegerilor de deputati la diet'a de incoronare in Pest'a. Mai inainte de tote se deude cetire rescriptul r. convocatoriu cu instructiunile resp. Dintre membrii sasi ai comunitatii o parte dedera la protocol o declarare reservatore in contra consecintieloru, ce s'ară puté vreodata trage din participarea la alegere, ingradindu-se cu passage, care conditiuneaza resverea cestionei uniunii si punendu de temein motivului pentru participare la alegeri omagiala supunere si ascultare de voint'a Maiestatii.

Membrii de nationalitate romana de-si pulsini, inca insuara la protocolu reservarea sea, care in interesulu cointelegerii si unanimitatii o impartasim in urmatorele :

Reservatiunea

membrilor romani din comitetulu comunulu alu Brasovului (data la protocolu in siedintia din 29 Ian. 1866 in obiectulu alegeriei la diet'a de incoronare a Ungariei).

Ardealulu nu recunoscet dietei Ungariei potere legislativa preste sine, ci se bucura dupa dreptulu seu de statu de diet'a sa propria, coordinata cu cea a Ungariei; asi si suscrisii, ca fii natiunei romane, care tinu tare resolutu la autonomia Transilvaniei, garantata prin legile din anii 1863/4, suntem de parere, ca alegerea de deputati transilvaneni pentru diet'a din Pest'a n'are locu cu atat'a mai pulsnu pe bas'a art. II de lege din 1848, care lovesc in satia principiulu egalei indreptatirii politice nationali sanctiunatu de Mai. Sea prin legile dietei din Sabiu din 1863/4.

Considerandu inse, ca Tranni'a se chiama la Pest'a numai, ca la o dieta pentru incoronarea preinduratului nostru Imperatu, Rege si Mare Principe ca Domnitoru comunu, asi suscrisii membri Romani ai acestei comune voru colucră la executarea alegerilor de deputati, — insa numai incopciendu la acele pasaje din preinaltul rescriptu reg. din 25 Dec. 1865, prin care s'a garantat prea gratiosu din nou validitatea legilor Tranniei urmate pana acum'a, prin urmare si a celor din an. 1863/4, si prin cari art. I de lege din 1848 s'a declarat de neobligatoriu pentru Tranni'a incoartul lui, — si acestia inca singuru numai din reverintia si alipire omagiala neclatita catre preinalt'a persona a Mai. Sele c. r. apost. Premitemu insa totdeodata solenelu, ca prim actulu de alegeri nu voimu nici decum a recunoscet validitatea acum pomenitului art., ci protestam a priori in contra vercărei afirmatiuni, ca candu suscrisii aru fi voituri prin alegerea de deputati pentru diet'a de incoronare in Pest'a se executeze uniunea Transilvaniei cu Ungaria, — declarandu mai incolo solenelu, ca pre asi si numitulu II art. de lege din 1848, in sensulu caru'a s'a demandat efectuarea alegerilor, lu privim singuru numai de unu emis prea inaltu, care nu din legile anului 1848, ci singuru si numai din preinaltele rescripte reg. din 25 Dec. 1865 si Ian. 1866 si trage puterea s'a obligatoriu pentru actulu alegerilor, pe catu ad. nu se asta in colisiune cu legile Ardealului din 1863/4; protestam in fine totu deodata cu tota solenitatea in contra oricaru consecintie, ce s'ară incercat a se deduce din acesta participare, care aru prejudicat nestirbatei autonomii a Transilvaniei si legilor dietali din an. 1863/4.

Brasovu in 29 Ian. 1866.

Representantii romani din comunitate : Dimitrie Nicolau m. p. Apostolu Eustachiu Popu m. p. Nicolau Gaitanariu m. p. „Gazeta Transilv.”

Dev'a 18/30 Ianuariu. Domnule Redactoru !

Vei fi curiosu a sci, si on. publicu va dorii a afla despre cele intemplete si petrecute in Comitatulu Hunedorei, ca celu mai mare Comitat in Transilvan'a si cu o populatiune romana de o majoritate absoluta, dar candu venimus a ne mesurá puterile morali si intelectuali cu minoritatea magiara ne vedem de aceea majorisati.*.) Aceste le-amu premisu numai ca on. publicu, sa nu sia preocupata ca candu nove in tote adunările publice ni-aru sta in putere a

*.) Acestia e o trista marturisire si amu dorii, ca sa nu se repetiesca si in venitoriu; pentru ca si acum, judecandu si comparandu imprejurările altor parti ale populatiunei nostre, inca nu s'ară paré carui, cu totul justificavera.

scote concluse după dorința noastră; — și de că în siedintă Comitetului comitatensu din 29 a curentei nă-a succesu totusi în cătuva a störce atari concluse, acăstă numai manierei celei imparțiale și tacticei intelepte a Comitetului supremu Baronu de Nopcea avem sa o multiamu. — Aflu de prisosu ati descrie totu decursulu adunării, me marginescu numai prelunga espunerea condițiilor, de cari ne-am legatu participarea noastră la agendele ce erau la ordinea dilei, deci: membrii comitetului comitatensu de națiunea română, din omagiu către Inaltele rescripte, adunându-se pe dlu'a susdisa, și luandu parte din siedintă comitetului cointensu cu cea mai profunda pietate au ascultatua cetera Prea Inaltei rescripte și ordinatiuni, ce privescui intelectua alegere a ablegatilor după art. II de lege din uniunea dela 1848 și tramitera loru la dietă din Pest'a spre a fi de satia la deslegarea cestuiilor dreptului de statu, cari atingu pe tota monarchia cum și la actulu de incoronare, membrii români dicu, ingrișati de causă loru naționala fără vatamare de drepturile loru castigate, fără a altera conclusele națiunei române și fără de a nu dă spressiune de multumire demnității și onorei bravilor conducatori naționali români, nu și ierătă a-si dă ajutoriulu loru la agendele puse la ordinea dilei, fără de rezervare de dreptu, ci conformu motiunei date și primite la protocolu, și-a datu urmatorela declaratiune spre a se asterne la locurile mai inalte. —

„Români din acestu Comitetu comitatensu primescu p. n. Rescriptu tramsu, dietei din Clusiu pentru conchiamarea ablegatilor ardeleni la dietă de incoronare din Pest'a, și nu potu a nu-si dă acelu simtiamentu de bucuria vediendu, ca definitivă resolvare a cestuii de uniune și acum de către Preabunulu Monarcul și Principe prin Rescriptulu de amanare prea gratiosu s'au condițiunatu de la sustinerea autonomiei Patriei noastre, și de la garantarea drepturilor și intereselor naționali și confesiunali române.

„Representantii romani din acestu comitetu, dandu aceea spresiune de convingere: ca Maiestatea Sea Preabunulu Monarcul și Principe, concediendu numai alegerea deputatilor, după art. II uniune, acăstă se face numai „ad hoc“, spre a se pute trame ablegati ardeleni la Dietă de incoronare din Pest'a, fără că prin acăstă: sustarea în dreptu și a legilor emise în Transilvania să se altereze, prin urmare: nici legile ce dau garantia de existență politica națiunei române că sanctiunate, se potu sgudui, — nu-si ierătă a-si parasi terenul legalu și se ia parte la alegerea ablegatilor după modalitatea art. II de legea din uniunea nelegală, și de că acăstă o facu prin acăstă nu se va lasă dreptu nimenui a conchide: că Români participandu din alegerea ablegatilor după art. II din uniune au recunoscut o acăstă; —

„Ca Români din acestu Comitetu solidari fiindu în causă loru națională și tari la sustinerea autonomiei Patriei loru, și a drepturilor castigate, folosindu-se de acăstă ocasiune bine venita, se grabescu a declară serbatoresce, a lipirea loru la adresă a minorității române din dietă a anului trecutu de la Clusiu. Compusa după programul (motiunea Red.) Escentiei Sele Domn. Metropolitul Andrei Baronu de Siaugună și în totă cunoștință-o dealorū, remânu firmi în aceia justă acceptare: ea revisiunea uniunei năua având locu în dietă Ungariei, ci în Transilvania compusa pe o baza drăptă și corespondientore tuturor intereselor tierei și a națiunei române.“

Acăstă aru si declaratiunea membrilor români din Comitetul Comitatului Hunedorei subscrisa de toti și asternuta Ilustratiei Sele Comitetului supremu spre inaintare la locurile mai inalte, precum s'au primitu in protocolulu din siedintă antăia.

Comitetul Cottensu în inteleisu Instructiunei regescului Guvern după mai multe desbateri iufocate de ambe părțile prin votare a Conclusu împărtirea Comitatului în două cercuri de alegere, și-care cercu avendu a votă și a alege căte unu deputat, compunendu și comisiunea centrale din 30 membrii cu numeru egalu adeca, 15 Români și 15 Magiari. — Mai voindu fratii magiari să alegă și căte unu deputat suplentu, și a se tramite căte unu zinieru spre a se eualifică în parlamentarismu și diplomatie, — nefiindu nici un'a nici alt'a primite din partea membrilor români, ambele propunerii au cadiutu, — Cu aceste în siedintă a dōu'a din 30 verificandu-se protocolulu s'au inchisu siedintele. —

P r a g 20/8 Ianuariu.

(Agricultura) (Capetu) Introducerea unei economii ratiunale, nu se poate altumentrelea exceptui, de cătu înainte de totă devenirea cărti economice — cari dorere pâna acum ne lipsescu cu totulu, — după cari sa se indepleteze agricultorii. Eu parte vediendu lips'a totale a cărților economice române, parte petrunsu de vocea mai multor barbati ai națiunei — avendu cele mai bune ocasiuni a practică pre terenulu agriculturie — amu și scrisu unu opusioru agronomicu, pre candu me afă-i inca in Transilvania, care indată ce l'am finit u asternuse-mu spre cenzurare P. O.

comisiuni scolare din Blasius, care după o cenzura de vre-o căteva luni mă și datu resolutiunea urmatore: „Comisiunea scolară insarcinată din partea Ordinariatului Metropolitan gr. cat. cu conducerea afacerilor scolelor populare, revedindu și cenzurandu manuscrisul D. Stefanu Popu intitulat „Almicul economiei practice“ l'a aflatu de ajunsu spre a fi de indreptariu intru ducerea unei economii mai ratiunabile, că cea practicată de români în dilele noastre — ma în lips'a totale a cărților economice române, corespunditoru și pentru invatiementul populariu, și că atare-lu recomenda.

Din siedintă comisiunei scolare tinute in Blasius în 26 Iuliu 1865.

Operatul e compusu din întrebări și respunsuri, în stilul celu mai populariu, între altele cuprinde și urmatorele in sine:

„Mai multe secrete intru cultivarea toturor plantelor cereale și de bucate, și a celor industriali, că acestea se aduca folosu pre cătu se păsește și mai multu. Cultivarea plantelor de nutriție pentru vite, și imbunătățirea agricolor prin cultivarea acestoră.

„Cum pote luă economul 3—4 fructe său roduri pre anu de pre unu agru, și acelă-si totusi sa se imbunătăiesca inca in locu de a se slabă. — Cum se potu cultivă culmele délurilor pierză și nesipulu ne fructiferu, că acestea se aduca folosu economului.

„Economia schimbătoare, pentru aceia, cărora le suntu comasati agricu, și folosele forte mari ale economiei acesteia.

„Nobilitatea pomilor in ori și care parte a anului, prin siepte forme de altuitu. — Sterpirea animalelor stricătoare din grădini. — Cultivarea frâgarilor și a vermilor de metasa. — Însinuarea gardului viu. — Secrete intru cultivare tuturor legumelor in specia, și pastrarea loru preste iernă.

„Cultivarea vinelor și nobilitarea loru prin altuire. Înmulțirea vielor de viiă intru unu modu admirabilu.

„Pastrarea vinurilor noue și vechi, precum și a butilor de vinu.

„Însinuarea unei păduri noue și cultivarea acestoră. „Cum arde de a tractă economul cu caii, vitele cornute și cu oile in totu tempulu, imulțirea și vindecarea acestoră prin medicina de casa in mai multe bôle precum și semnele din care se cunoscu bôlele acestoră.

„Cultivarea stupilor intru unu modu nou, prin care se poate luă mierea in stare forte curata, fără de a ucide vre-o albina; stupii in acestu modu cultivati se înmulțesc forte și aducu folosu indieciu.

„Economia de casa, pentru economi, économie și pentru toti casenii. Două tabele cu 15 figure etc. etc. etc.

Dorindu din anima a ajută fratilor de unu sânge, și a conlucră din cătu mi-ește cu putintia spre binele comunu, amu și provocatu pre P. T. publicu român la prenumerarea acestui opusioru in „Nrul 62 alu Gazetei Trans. a tr.“ după care au binevoită a publică inca și alte stimate foci române. Dorere insa, ca pâna astăzi nu fui intru atât'a sprijinitu cu prenumeratiuni, că sa-mi fi potutu tipări manuscriptulu.

Dupace amu venită in Boemă, avendu ocasiunea cea mai bună de a mai practică unele și altele, amu măi înayutită operatul respectiv cu mai multi articuli folositori. Fiindu acum convinsu, că acestu opusioru aru putea sierbi de indreptariu bunu in agricultură fratilor economi, e rogatu din parte-mi eu totu respectulu P. T. publicu român și mai cu séma Dnii preoti și docenti — că unii, cari au influență cea mai mare asupra poporului — sa binevoiesc a-lu sprijini, că sa se poată tipări numitul operat, care precum se bucura pâna acum de indestulirea P. O. comisiuni scolare din Blasius, speresu ca se va bucură și de indestulirea comuna a stimatului publicu citoriu. *)

Nr. 4—1.

Concursu.
Pentru întregirea stațiunii vacante de invatatoriu din Comuna Carnecă in Comitatulu Carasiului, protopresbiteratul Oravitei se scrie prin acăstă concursu.

Cu acăstă stațiune suntu impreunate urmatorele emolumente anuale:

In bani gală: 66 fl. 40 cr. v. a. in naturale: a) 26^{3/4} metri de cukuru, b) 16 ponti de lumini, c) 66 ponti de sare d) 66 ponti de lardu e) 8 stângini de lemne și f) 4 jugere de pamant.

Doritorii de a ocupa acestu postu de invatatoriu voru avea a-si înzestră petitionile loru concursuale timbrate cu estrasulu de hotezu, cu atestatele despre absolvirea cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna aci și despre portarea loru morala și politica, și ale substerne Venerabilului Consistoriu alu diecesei Caransebesiului pâna in 13 Februarie 1866 cal. vechiu.

Din Siedintă Consistoriala tinuta in Caransebesiu la 13 Ianuariu 1866.

*) Dlu coresp. ne face cunoscutu in epistola privata, că pretul de prenumeratiune este 80 cr. v. a. și ca Dnii colectant voru primi dela 10 exemplare unulu gratis. Epistolele de prenumeratiune se vor trimite francate la Stefanu Popu in Prag. post. restante. (și nu Prag'a). — Parerea noastră aru fi ca dl. autoru sa se adreseze cu tipărea către un'a din Asociațiunile noastre.

Red.)